

JOURNAL DE CONCHYLIOLOGIE

4e Trimestre 1908

MOLLUSCORUM TERRESTRIUM TONKINORUM DIAGNOSES

Auctoribus

A. BAVAY et PH. DAUTZENBERG

Nous publions ci-après les diagnoses d'une importante série de Mollusques nouveaux du Tonkin recueillis en majeure partie par M. le Col^l Messenger lors de son dernier séjour dans ce pays, et dont il a bien voulu nous confier l'étude. Les descriptions en français, et les figures de ces espèces paraîtront dans le prochain volume de ce Recueil, en même temps que des observations sur certaines autres espèces déjà décrites de la même région, mais que les récoltes de M. Messenger nous ont fait mieux connaître.

STREPTAXIS MESSAGERI nov. sp.

Testa mediocris, perforata. Anfractus 6 sutura sat profunda juncti, anfractus ultimus antrorsum devians, primum descendens, denique ad aperturam ascendens, circa umbilicum obtuse carinatus, post labrum triscrobiculatus, anfractus omnes undique lævigati, ultimus ad umbilicum vero tenuiter striatus. Apertura trapeziformis, obliqua et ringens ; peris-

toma incrassatum, expansum atque reflexum, superne sinuatum, ad sinulum attenuatum, sub sinulum angulatum, deinde bidentatum, dentibus recedentibus, superus minor, margo dextra dentem immersum præbens, margo basalis bidentata, dens exterior major; plica parietalis media valida, flexuosa et longe intrans.

Color testæ perpallide succineus.

Altit. 5 mm.; diam. major 10 mm., minor 7 mm.

Var. minor

Diam. major 6 mm., minor 4 mm.; alt. 3.5 mm.

Habitat: Phong-Tho (Col^l Messenger).

STREPTAXIS DÆDALEUS nov. sp.

Testa mediocris, anguste perforata. Anfractus 6: embryonales duo lævigati, sequentes costulati, costulis impressis ad partem basalem anticam anfractus ultimi evanidis; anfractus ultimus antrorsum devians, deinde ad aperturam perpaulum molliterque ascendens, post labrum triscrobiculatus. Apertura trigonalis, angulo externo rotundato; peristoma subcontinuum, incrassatum et reflexum, superne sinulum rotundatum pauloque recedentem efformans. Labrum crassum tridentatum: dens superus minor, sub angulo infero sinuli positus, dens medius a margine recedens, bifidatus, dens inferior debilis, in angulo externo aperturæ profunde immersus, subbifissus, margo basalis dente unico crasso munita; plica parietalis supera elevata, incrassata, peristomatem continuans sinulum rotundatum circumdat ac deinde depressa in aperturam profunde intrans, annulum effingit et antrorsum elapsa, sub callum sinuli desinit. Umbilicus comæformis, striatus, haud profunde perforatus.

Color sordide albus.

Altit. 3, diam. major 6, min. 4 mm.,

Var. **major**

Altit. 5, diam. major 9, min. 6 mm., costulis minus impressis.

Habitat : Pac-Kha (Col^l Messenger).

STREPTAXIS OPPIDULUM nov. sp.

Testa parva, modice obliqua, perforata. Anfractus 6 sutura impressa juncti, oblique costulati, costulis ad basin anfractus ultimi evanidis. Anfractus ultimus devians antice ascendens, post labrum scrobiculatus. Apertura ringens, trigona; peristoma continuum, incrassatum, valde reflexum labrum superne sinuatum pauloque recedens, deinde bidentatum, dens superus debilis, submarginalis, alter crassus sæpe duplicatus, margo basalis in medio bidentata dentibus mediocribus, æqualibus et approximatis; plica parietalis supera peristomatem continuans, sinulum circumdat deinde arcum incrassatum elatumque ante aperturam efformat, exinde obsoletus marginem basalem jungit; plica parietalis altera profunde immersa post plicam anteriorem et cum ea sæpe confluens, oblique intuenti, videtur. Umbilicus pervius mediocris, striatus, stricte subregulariterque infundibuliformis.

Color sordide albus.

Altit. 3, diam. maj. 4 1/2, min. 3 1/2 mm..

Habitat : Pac-Kha (Col^l Messenger).

HELICARION MESSEGERI nov. sp.

*Testa tenuissima, nitida, subtranslucida et imperforata. Anfr. 3 convexiusculi, rapide crescentes, sutura subcanaliculata juncti, plicis incrementi irregularibus ac sulcis spirali-
libus aliquot, vix conspicuis ornati. Sub lente validissimo testa insupra tenuissime granulosa videtur. Anfr. ultimu*

permagnus, antice perpaullo descendens. Apertura ovato-transversa, perampla. Peristoma simplex. Columella arcuata, haud incrassata. Margo columellaris explanata et a cristula, vix prominula, circumdata.

Color fuscus, basi paullo pallidior.

Altit. 18, diam. major. 30, min. 24 mm.; apertura 15 mm. alta, 22 mm. lata.

Habitat: Nat-Son (Col¹ Messenger).

SITALA ELATIOR nov. sp.

Testa minuta, sat opaca, imperforata. Spira, regulariter conica apice obtusiusculo. Anfractus 6 1/2 convexi perlente accreti lineis incrementi numerosis sat impressis ornati, cristulisque spiralibus pluribus elevatis et angustissimis decussati; cristulae ab initio, in anfractu embryonali jam conspicuae, in anfr. sequentibus magis perspicuae sed tamen non numerosiores fiunt. Basis convexiuscula, cristulis deficiens et lineis incrementi radiantibus tantum ornata. Apertura obliqua, quadrangularis, latior quam altior, peristoma simplex, parum incrassatum, ad marginem columellarem tantum crassior et reflexum umbilicum omnino claudens.

Color sordide albus (testae animali destitutae et decoloratae).

Altit. 2 mm. 1/2, lat. 2 mm.

Species Sitalae elatae Gude proxima sed forma recte et stricte conica, crassitudine, colore et opacitate testae, sculpturaque magis valida perdistincta.

Habitat: Phu-Quoc-Oai (M. Demange).

MACROCYCLIS (?) CONTEMPTA nov. sp.

Testa tenuis, subpellucida, suborbiculato depressa, sat nitida, late ac pervie umbilicata. Spira convexa, parum elata. Anfr. 5 convexiusculi, regulariter crescentes, plicis incrementi arcuatis et irregularibus sculpti. Anfr. ultimus rotundatus,

antice deflexus, basi convexus. Apertura subrhomboidea. Peristoma haud dilatatum. Columella paululum incrassata. Labrum simplex ac flexuosum.

Color pallide corneus.

Altit. 4, diam. maj. 7, min. 6 mm.; apertura 2 1/2 mm. alta, 3 mm. lata.

Habitat : Lao-Kay (C^l Messenger).

TRICHOMORPHA LATIOR NOV. SP.

Testa trochiformis, valde depressa, solidula, sat nitens, late ac pervie umbilicata. Spira conoidea parum elata, apice obtusulo. Anfr. 7 convexiusculi, sutura lineari juncti, radiatim tenuiter irregulariterque plicati ac striis spirali-bus tenuissimis, sub lente tantum conspicuis, ornati. Anfr. ultimus haud descendens, acutissime carinatus et infra convexus. Apertura subquadrata. Columella subarcuata, crassiuscula. Labrum simplex, medio acute angulatus.

Color saturate corneus; columella et carina paululum rufescentes.

Altit. 8, diam. maj. 20, min. 18 mm.

Habitat : Muong-Bo, Muong-Hum, Nat-Son, Phong-Tho (C^l Messenger).

TRICHOMORPHA ALBOFILOSA NOV. SP.

Testa trochiformis, sat depressa, solidula, superne parum, inferne vero magis nitens, mediocriter sed profunde umbilicata. Spira conoidea, apice obtusulo. Anfr. 6 vix convexiusculi, sutura lineari juncti, radiatim tenuissime confertissimeque costulati ac striis spiralibus tenerrimis, sub lente tantum conspicuis, ornati. Anfr. ultimus haud descendens, acute carinatus, infra convexiusculus. Apertura subquadrata. Columella arcuata, vix incrassata. Labrum simplex, medio angulatum.

Color superne corneus, inferne multo saturatior. Sutura et carina linea alba angustissima lineaque altera fusca superne comitata ornatae. Columella albida.

Altit. 7, diam. maj. 16, min. 14 1/2 mm.

Habitat. : Muong-Bo, Muong-Hum, Gia-Phu (C¹ Messenger).

HELIX (CAMAENA) DUPORTI nov. sp.

Testa solida, globoso-depressa, perparum nitida, mediocriter umbilicata. Spira convexa, apice obtuso. Anfr. 5 convexi sat rapide crescentes, sutura subimpressa juncti: primi fere leves, ceteri plicis incrementi obscuris, obliquis, arcuatis, valde irregularibus et undique granulis minimis confertissimisque, sub lente tantum conspicuis, ornati. Anfr. ultimus antice non descendens, rotundatus, versus aperturam aliquantulum dilatatus. Apertura obliqua, transversim ovata. Columella subarcuata, superne callosa, umbilicum ex parte obtegens. Peristoma dilatatum, in basi praecipue incrassatum et reflexum. Labrum arcuatum.

Color fulvus, in basi multo pallidior, zonulis transversis castaneis, valde inaequalibus ornatus. Zonulae plures supra peripheriam anfr. ultimi confluent. Columella fuscotincta, margo basalis albida. Labrum albo et fusco fasciatum.

Altit. 34, diam. maj. 43, min. 35 mm. ; apertura 20 mm. alta, 27 mm. lata.

Habitat : Phu-Ly (M. Demange).

Var. **pallidior** nov. var.

Lineolis transversis destituta, sed zonulis duabus fuscis, adumbratis, altera supra, altera, pallidiore, infra peripheriam cincta.

Habitat : Phu-Ly (M. Demange).

HELIX (CAMAENA) VAYSSIEREI nov. sp.

Testa globoso-subdepressa, imperforata, solidula. Spira convexa, apice obtuso. Anfr. 5 1/2 convexiusculi, sutura lineari juncti, plicis incrementi obliquis subarcuatis valdeque irregularitus sculpti. Si testam oculo armato adspicies, undique insupra tenuiter granulata videris. Anfr. ultimus haud descendens, medio carinatus, supra carinam paululum impressus et infra valde convexus. Apertura ovato-subrhomboidea, marginibus callo tenuissimo parumque conspicuo junctis. Columella angusta, subarcuata, superne callum, umbilicum obtegentem, emittens. Margo basalis valde arcuata, aliquantum dilatata et incrassata. Labrum quoque dilatatum et incrassatum, in medio angulatum.

Color fulvus ; peristoma lividum.

Altit. 25, diam. maj. 36, min. 31 mm. ; apertura 16 mm. alta, 21 mm. lata.

Habitat : Pac-Kha (C^l Messenger).

Var. minor.

Altit. 18, diam. maj. 28, min. 25 mm.

Habitat : Muong-Bo (C^l Messenger).

HELIX (CAMAENA) MIRIFICA nov. sp.

Testa sinistrorsa, angustissime perforata, globoso conoidea, solidula, parum nitens. Spira mediocris. Anfr. 7 sat convexi, regulariter crescentes et sutura impressa juncti : primi duo leves, ceteri plicis incrementi obliquis, valde irregularibus striisque transversis tenuissimis, contiguis, sub lente tantum conspicuis, ornati. Anfr. ultimus basi convexus, prope aperturam subcontractus, ad peripheriam obscure subangulatus et ad extremitatem breviter descendens. Apertura perobliqua, marginibus paululum approximatis calloque tenuissimo junctis. Columella valde obliqua, superne incrassata et reflexa perfo-

rationem fere omnino obtegens. Labrum arcuatum, expansiusculum breviterque reflexum.

Color luteus viridi profuse flammatus zonulisque 2 latis, fuscis albido articulatis ornatus. Zonula supera juxta suturam, altera basin anfractuum occupans et in anfr. ultimo peripheriam superans, infra a linea fusca saturatiore limitatur. Versus medium basis anfr. ultimi, linea insupra fusca interrupta conspicitur. Peristoma album. Aperturæ faux albida colorem externum opacitate obscure præbet.

Altit. 24, diam. maj. 30, min. 24 mm. ; apertura 13 mm. alta, 17 mm. lata.

Habitat : Entre Lac-Kha et Xiu-Mau (C^l Messenger).

HELIX (CHLORITIS) PSEUDOMIARA nov. sp.

Testa solidula, subnitens, discoideo-depressa, late ac pervie umbilicata. Spira subplana, vix prominula, apice obtuso. Anfr. 5 convexi, sat rapide et regulariter crescentes, sutura immersa juncti, plicis et striis incrementi numerosissimis tenuissimisque irregulariter sculpti ac cicatriculis punctiformibus undique conspersi. Anfr. ultimus magnus, antice paululum descendens, rotundatus, superne tumidulus, versus aperturam dilatatus, basi convexus. Apertura subrotundata marginibus callo tenuissimo vixque conspicuo junctis. Columella obliqua, parum arcuata. Labrum arcuatum. Peristoma valde incrassatum, sat dilatatum atque reflexum.

Color castaneus, peristoma roseum vel album.

Altit. 13, diam. maj. 25, min. 20 mm. ; apertura 12 mm. alta, 14 mm. lata.

Habitat : Nat-Son (le type) ; Binh-Lu, Muong-Hum (C^l Messenger).

Var. **minor.**

Alt. 9, diam. maj. 16, min. 13 mm.

Habitat : Phong-Tho (C^l Messenger).

HELIX (CHLORITIS) LIMATULATA nov. sp.

Testa tenuicula sed tamen solida, parum nitens, suborbiculata, sat depressa, angustissime et fere obtecte umbilicata. Spira depressa, apice obtuso. Anfr. 5 convexiusculi sat rapide ac regulariter crescentes, sutura impressa juncti, plicis incrementi vix conspicuis et undique granulis piliferis minimis et in quincuncem dispositis ornati. Pili erecti ac rigidi. Anfr. ultimus haud descendens, magnus, rotundatus, superne aliquantulum declivis, inferne convexus. Apertura subrotunda. Columella oblique arcuata, superne breviter dilatata umbilicum maxima ex parte obtegens. Peristoma arcuatum paululum expansum et vix reflexum.

Color fulvus. Peristoma lividum.

Altit. 12, diam. maj. 20, min. 16 mm. ; apertura 10 mm. alta, 12 mm. lata.

Habitat : Pac-Kha, Phong-Tho (C¹ Messenger).

Var. **minor.**

Altit. 12, diam. maj. 15, min. 13 mm.

Habitat : Pac-Kha, Phon-Tho (C¹ Messenger).

HELIX (CHLORITIS) NASUTA nov. sp.

Testa tenuicula, subnitida, superne complanata, inferne convexa et mediocriter umbilicata. Spira fere plana. Anfr. 4 sat rapide crescentes, convexiusculi, sutura impressa ac subcanaliculata juncti, plicis incrementi vix conspicuis ornati ac sub lente valido ubique tenuissime granulosi. Anfr. ultimus magnus, vix descendens, antice dilatatus, obtuse carinatus, supra carinam sulco impresso circumdatus, infra valde convexus et basin versus attenuatus. Apertura paululum obliqua, valde transversa. Columella obliqua, sat incrassata, superne dilatata et umbilicum ex parte obtegens. Margo basalis

expansus ac subreflexus. Labrum quoque expansum dextrorsum provectum et supra carinam leviter sinuatum.

Color sordide stramineus ; peristoma albescens.

Altit. 8, diam. maj. 17, min. 14 mm. ; apertura 8 mm. alta, 11 mm. lata.

Habitat : Muong-Hum (C¹ Messenger).

HELIX (CHLORITIS) CORDIERI nov. sp.

Testa tenuiuscula, subnitida, superne complanata, sat late ac pervie umbilicata. Spira vix prominula. Anfr. convexiusculi, sat rapide crescentes, sutura impressa juncti, plicis incrementi tenuissimis confertisque ornati, ac, sub lente valido ubique tenuissime granulosi. Anfr. ultimus rotundatus, antice descendens et paululum dilatatus, basi convexus. Apertura obliqua, valde transversa ; peristomate breviter expanso. Columella brevis, obliqua, superne paululum dilatata et cum margine basali angulum obtusum efformans.

Color pallide stramineus, peristoma albescens.

Altit. 7, diam. maj. 15 mm., min. 12 mm. ; apertura 6 mm. alta, 8 millim. lata.

Habitat : Pac-Kha (C¹ Messenger).

HELIX (AEGISTA) PACKHAENSIS nov. sp.

Testa solidula, subdiaphana, nitidula, depresse turbinata, late ac pervie umbilicata. Spira depressa, apice obtuso. Anfr. 5 convexiusculi sutura impressa juncti, costulis radiantibus arcuatis numerosis, in medio anfr. ultimi paullo fortioribus et striis transversis tenuissimis confertissimisque, sub lente tantum conspicuis, sculpti. Anfr. ultimus subangulatus antice valde descendens, expansiusculus, post marginem substrangulatus et infra convexus. Apertura perobliqua, transversim ovata, marginibus valde conniventibus et callo tenuissimo, vix conspicuo, junctis. Columella et margo basalis

arcuatae incrassatae atque reflexae. Labrum superne flexuosum.

Color pallide stramineus, zonula fusca lata in basi anfr. penultimi et supra peripheriam ultimi ornatus. Peristoma album.

Altit. 9, diam. maj. 17, min. 14 mm.; apertura 7 mm. alta, 9 mm. lata.

Habitat : Pac-Kha (le type), Cam-Duong (C¹ Messenger).

Var. azona

Concolor, pallide straminea, zonula fusca destituta.

Var. rufula

Rubente fulva, zonula indistincta.

HELIX (PLECTOTROPIS) PSEUDOTROCHULA nov. sp.

Testa tenuicula, parum nitens, depresse-conoidea, late ac pervie umbilicata. Spira parum elata, apice obtusulo. Anfr. 5 1/2 convexiusculi, regulariter crescentes, sutura conspicua juncti et plicis incrementi valde irregularibus ornati. Anfr. ultimus antice vix descendens, medio acute carinatus, basi convexus. In basi, striae concentricae tenuissimae ac subundulatae, sub lente valido detectuntur. Apertura subrhomboidea, marginibus callo tenuissimo junctis. Columella paululum incrassata et superne dilatata. Margo basalis arcuata angustissimeque reflexa. Labrum vix marginatum et in medio angulatum.

Color corneus, peristoma albescens.

Altit. 8, diam. maj. 15, min. 14 mm.; apertura 5 mm. alta, 7 mm. lata.

Habitat : Muong-Kong, Muong-Hum, Pac-Kha, Phong-Tho, Trinh-Tuong (C¹ Messenger).

HELIX (PLECTOTROPIS) GITAENA nov. sp.

Testa solidula, sat depressa, late ac pervie umbilicata. Spira parum elata, apice obtuso. Anfr. 6 convexiusculi, regulariter crescentes, sutura impressa juncti: primi duo leves, ceteri plicis incrementi obliquis, arcuatis, numerosis, ac striis transversis subtilissimis, sub lente valido tantum conspicuis, ornati. Anfr. ultimus antice breviter et sat abrupte descendens, in medio obtuse subangulatus, basi convexus. Apertura obliqua, subcircularis, marginibus conniventibus et callo tenuissimo, superne sinuato vixque conspicuo junctis. Peristoma subincrassatum, angustissime dilatatum. Columella obliqua, subarcuata, superne paululum dilatata.

Color pallide corneus, peristoma albescens.

Altit. 10, diam. maj. 17, min. 15 mm.; apertura 7 mm. alta, 8 mm. lata.

Habitat: Nat-Son (C^l Messenger).

HELIX (PLECTOTROPIS) XYDAEA nov. sp.

Testa parum solida, depresso-suborbiculata, late ac pervie umbilicata. Spira conoidea, parum elata, apice obtuso. Anfr. 5 1/2 convexiusculi, regulariter crescentes, sutura impressa juncti: primi duo leves, ceteri plicis incrementi arcuatis et squamulis elongatis, sub lente valido tantum conspicuis, ornati. Anfr. ultimus antice paululum descendens, in medio carinatus, infra convexus. Apertura obliqua subrotundata, marginibus callo tenuissimo ac vix conspicuo junctis. Peristoma anguste expansum. Columella obliqua, superne dilatata.

Color corneus, peristoma albescens.

Altit. 7, diam. maj. 12 1/2, min. 11 mm.; apertura 4 1/2 mm. alta 6 mm. lata.

Habitat: Muong-Bo, Muong-Hum, Gia-Phu (C^l Messenger).

HELIX (PLECTOTROPIS) DASYTRICHA nov. sp.

Testa solidula, suborbiculato-depressa, late ac profunde umbilicata. Spira conoidea, parum elata, apice obtusulo. Anfr. 5 1/2 convexi, regulariter crescentes, sutura impressa juncti, oblique rugulosi ac pilis brevibus numerosisque undique obtecti. Anfr. ultimus antice paululum descendens, basi convexus. Apertura obliqua, marginibus paululum conniventibus, callo tenuissimo vixque conspicuo junctis. Peristoma angustissime marginatum. Columella brevis, obliqua, parum incrassata.

Color pallide corneus; peristoma paululum albescens.

Altit. 5 1/2, diam. maj. 9, min. 8 mm.; apertura 4 mm. alta, 4 mm. lata.

Habitat: Trinh-Tuong, Muong-Hum (C^l Messenger).

HELIX (PLECTOTROPIS) COUTURIERI nov. sp.

Testa solidula, trochoideo-subglobosa, mediocriter sed pervie umbilicata. Spira conoidea, sat elata, apice obtusulo. Anfr. 5 1/2 convexiusculi, regulariter crescentes ac sutura impressa juncti, plicis incrementi obliquis tenuiter sculpti. Anfr. ultimus rotundatus, vix subangulatus, antice paululum descendens, basi convexus. Apertura obliqua, subrhomboidea, marginibus aliquantulum conniventibus ac callo parum conspicuo junctis. Peristoma paululum dilatatum breviterque reflexum. Columella obliqua, superne dilatata.

Color pallide corneus; peristoma albidum.

Altit. 8, diam. maj. 9, min. 8 mm.; apertura 5 mm. alta, 5 mm. lata.

Habitat: Phong-Tho (C^l Messenger).

HELIX (PLECTOTROPIS) ALBOCRENATA nov. sp.

Testa solidula, trochiformis, sat depressa, superne ac inferne fere aequaliter convexa, mediocriter umbilicata. Spira conoidea, apice obtusulo. Anfr. 5 vix convexiusculi radiatim irregulariter costulati, costulis prope suturam et carinam anfr. ultimi paululum undulatis, fortioribus et interdum confluentibus. Striæ spirales insupra tenuissimæ, confertissimæque undique conspiciuntur. Anfr. ultimus ad extremitatem breviter et sat abrupte descendens, ad peripheriam acute carinatus et ibi eleganter crenulatus. Apertura subquadrata marginibus approximatis. Columella arcuata, sat incrassata paululumque reflexa; margo basalis arcuata breviterque reflexa; margo supera vix incrassata minimeque reflexa.

Color saturate castaneus, versus apicem et umbilicum pallidior. Carina albo crenulata. Peristoma album.

Altit. 11, diam. maj. 17, min. 15 mm.; apertura 4 1/2 mm. alta, 9 mm. lata.

Habitat : Nat-Son, Binh-Lu (C¹ Messenger).

Var. **minor-pallida**

Testa minore, pallide straminea, peristomate albo.

Habitat : Muong-Bo, Binh Lu, Cam-Duong (C¹ Messenger).

HELIX (PLECTOTROPIS ?) CHAUDRONI nov. sp.

Testa tenuis, subtranslucida, trochoideo-depressa, mediocriter umbilicata. Spira subconoidea, perparum elata, apice obtuso. Anfr. 4 fere plani rapide crescentes, sutura lineari juncti, plicis incrementi obliquis tenuissimis et irregularibus sculpti. Si testa sub lente valido observatur, superne striæ transversæ tenuissimæ et interruptæ detectuntur, inferne vero minutissime granulosa videtur. Anfr. ultimus antice perpaullo descendens, medio acute carinatus et supra carinam

paululum impressus, basi convexus. Apertura obliqua, subtransversa; columella arcuata, superne dilatata umbilicum ex parte obtegens. Labrum medio subangulatum. Peristoma breviter dilatatum, superne vix, inferne vero magis incrassatum atque reflexum.

Collor pallide lutescens zonulis transversis opacis interruptis et fascia unica fusca, sat lata, infra angulum anfr. ultimi ornatus. Peristoma albidum.

Altit. 9, diam. maj. 18, min. 15 mm.; apertura 8 mm. alta, 10 mm. lata

Habitat: Cam-Duong, Phong-Tho, Gia Phu (C¹ Messenger).

HELIX (SYSTEMOSTOMA) PULVEREA nov. sp.

Testa minima, tenuis, umbilicata. Spira conoidea. Anfractus 4 1/2 convexi, gradati, celeriter accreti, lineis incrementi tenuibus, obliquis, lineisque spiralibus tenuissimis, sub lente percalido tantum conspicuis, ornati. Anfr. ultimus versus axim protractus; umbilicus mediocris. Apertura obliqua, subrotundata, peristoma simplex, perpaulum incrassatum, fere undique solutum, ad penultimum anfractus modo dilatatum et adnatum, ad umbilicum paullo reflexum.

Color sordide ac pallide griseus, testa, pulverem agglutinans, conspurcata.

Altit. 2 1/2, diam. maj. 2 1/2 mm.; apertura diam. 1 1/2.

Habitat; Phu-Quoc-Oai (M. Demange)

HELIX (SYSTEMOSTOMA) PAUPERRIMA nov. sp.

Testa minima, conoidea, apiculata, percie umbilicata. Anfr. 5. convexi, sublente accreti, leves, ultimus antice breviter et sat abrupte descendens. Apertura obliqua, irregulariter rotundata versus axim deflexa, peristoma simplex, solutum, perpaullo incrassatum et reflexum.

Color sordide albus. Omnia specimina mortua ac decolorata.
Alt. 2 mm., lat. 1 mm. 1/2.

Habitat : Phu-Quoc-Oai (M. Demange).

HELIX (MÖLLENDORFFIA) DEPRESSISPIRA NOV. SP.

Testa solidula extus haud nitens sed apertura valde nitida, depresso-subdiscoidea, late ac pervie umbilicata. Spira explanata medio etiam subconcava. Anfr. 4 1/2 vix convexiusculi, regulariter crescentes, sutura impressa juncti, plicis incrementi valde irregularibus ac tuberculis inæqualibus remotisque ornati. Tubercula ad peripheriam et in basi anfr. ultimi fortiores et in series obliquas ordinata. Anfr. ultimus antice abrupte deflexus, deinde solutus, ad peripheriam angulatus superne planus, infra convexus, post marginem externum, basalem et columellarem profunde scrobiculatus; Apertura fere horizontalis, reniformis, margine continuo, dilatato breviterque reflexo, intus triplicata: plica collumellaris mediocris, dentiformis ac marginalis; plica basalis, sat valida, marginem haud attingens; plica labialis submarginalis, validissima et in cristam profunde immersam producta.

Color castaneus, peristoma saturate violaceo-lividum.

Altit. 9, diam. maj. 22, min. 19 mm.; apertura 6 mm. alta, 10 mm. lata.

Habitat ; Pac-Kha (C¹ Messenger).

HELIX (BULIMINOPSIS) SUBSTRAMINEA NOV. SP.

Testa solidula, angustissime perforata, conoidea, parum nitens. Spira sat elata, conica, apice obtusulo. Anf. 9 vix convexiusculi, sutura paululum impressa juncti, costulis obliquis, arcuatis et valde irregularibus debiliter sculpti. Anfr. ultimus haud descendens, rotundatus sed ad peripheriam tamen obsolete subcarinatus. Apertura transversa, subovata.

Columella paululum arcuata ; peristoma undique incrasatum, expansiusculum ac brevissime reflexum.

Color pallide fulvus ; peristoma albescens.

Altit. 17, *diam. maj.* 11 mm. ; *apertura* 6 mm. *alta*, 7 mm. *lata*.

Habitat : Pac-Kha (C^l Messenger).

Var. minor.

Altit. 12, *diam. maj.* 8 mm.

Habitat : Long-Ping, Pac-Kha, Trinh-Tuong (C^l Messenger).

Var. turgidula

Altit. 14, *diam. maj.* 13 mm.

Habitat : Pac-Kha, Muong-Hum (C^l Messenger).

HELIX (BULIMINOPSIS ?) CORTI nov. sp.

Testa sat solida ac nitens, conoideo-turbinata, anguste umbilicata. Spira conoidea, apice obtuso. Anfr. 5 1/2 convexi, sutura impressa juncti costulisque obliquis tenuissimis et valde irregularibus sculpti. Sub lente valido striae quoque transversae debilissimae detectuntur. Anfr. ultimus prope aperturam breviter descendens, sat inflatus, in medio subangulatus, basi convexus. Apertura perobliqua ovato-transversa, marginibus conniventibus. Columella superne dilatata umbilicum ex parte obtegit. Peristoma undique expansum.

Color pallide stramineus zonula aurantiaca pallidissima vixque conspicua in angulo anfr. ultimi ornatus. Peristoma album.

Altit. 16, *diam. maj.* 14 mm. ; *apertura* 8 mm. *alta*, 9 mm. *lata*.

Habitat : Ban-Lao (C^l Messenger).

HÉLIX (BULIMINOPSIS) CHINEENSIS nov. sp.

Testa conoidea, paululum fusiformis, stricte perfora, spira elata, apice obtuso, rotundato. Anfractus 12 lente regulariterque accreti, ultimus sat ingens ad basin semiglobosus, primi 8 planati, sequentes paululum convexiores, omnes lineis modo incrementi obliquis ornati et sutura conspicua ad inferum magis impressa juncti. Apertura subrhomboidea, oblique secta, angulo externo valde rotundato, supero subacuto, interno obtuso inferoque rotundato; peristoma paulum incrassatum, reflexum, margine dextro inferoque arcuatis, margine columellare recto, sursum dilatato umbiliumque tegens, marginibus convergentibus callo tenui junctis.

Color sordide albus (specimen decorticatum).

Altit. 26, lat. 8 mm. ; apertura 5 mm. lata, 7 mm. alta.

Habitat. : Chine (Tonkin) (M. V. Demange).

AMPHIDROMUS PERVARIABILIS nov. sp.

Testa dextrorsa vel sinistrorsa, ovato-conoidea, sat solida, tum imperforata, tum angustissime rimata vel perforata. Spira elongato-conoidea. Anfr. 7 vix convexi, sutura lineari juncti, lineis incrementi obliquis, tenuissimis, irregularibus ac striis transversis, sub lente valido tantum conspicuis, ornati. Anfr. ultimus ad peripheriam obtusissime subangulatus. Apertura ovata, obliqua. Columella rectiuscula, paululum reflexa. Labrum arcuatum, breviter expansum atque reflexum.

Color, sub epidermide lutescente valdeque deciduo, albus; in basi anfr. ultimi virescens. Anfr. embryonalis plerumque fusco vel rubro tinctus. Peristoma album.

Altit. 37, diam. maj. 22 mm. : apertura 19 mm. alta, 15 mm. lata.

Habitat : Ban-Lao, Muong-Kong, Pha-Long, Pac-Kha (C¹ Messenger).

Var. **obesa**

Anfr. ultimus basi tumidus, umbilicus conspicuus.

Habitat : Muong-Bo (C¹ Messenger).

Var. **protracta**

Altit. 43, diam. maj. 21 mm.

Var. **goniostoma**

Aperturae basis angulata.

Var. **minor**

Altit. 23, diam. maj. 16 mm.

TORTAXIS ELONGATISSIMUS NOV. sp.

Testa tenuis, subpellucida, elongato-subulata, imperforata. Spira valde elongata, superne cylindrica, apice inflato. Anfr. 14 convexiusculi, sutura conspicua juncti : primi 2 leves, globosi, ceteri longitudinaliter regulariter ac fortiter costulati : costulis arcuatis, approximatis, quam interstitia paululum latioribus. Anfr. ultimus basi attenuatus. Apertura subpiriformis. Columella valde arcuata, ad basin breviter truncata. Labrum simplex et arcuatum.

Color pallide succineus.

Altit. 27, diam. maj. 4 mm.; apertura 4 mm. alta, 2 1/2 mm. lata.

Habitat : Pac-Kha (C¹ Messenger).

PROSOPEAS EXCELLENS NOV. sp.

Testa pro genere permagna, elongata angustissimeque rimata. Spira elata, superne cylindrica. Anf. 10 convexiusculi, sutura impressa juncti : primi 2 leves, ceteri plicis incrementi

debilibus, obliquis superneque paululum recedentibus ornati. Anfr. ultimus basi attenuatus. Apertura subpiriformis, marginibus callo tenuissimo adnatoque junctis. Columella subexcavata, versus basin paululum torta et incrassata. Labrum simplex et acutum.

Color succineus, columella albescens.

Altit. 40, diam. maj. 9 1/2 mm. ; apertura 9 1/2 mm. alta, 5 1/2 millim. lata.

Habitat : Phong-Tho, Muong-Bo (C¹ Messenger).

PROSOPEAS VENTROSULUM NOV. sp.

Testa solidula, sat nitens, parum elata, anguste rimata. Spira mediocris, turrata, apicem versus regulariter attenuata. Anfr. 6 1/2 convexiusculi ac sutura impressa juncti, plicis incrementi obliquis, arcuatis et fere evanidis sculpti. Anfr. ultimus tumidulus. Apertura subquadrata, marginibus callo tenui adnatoque junctis. Columella recta, vix torta, cum margine basali, leviter arcuato, angulum obtusum efformans. Labrum simplex et acutum.

Color succineus, columella albescens.

Altit. 17. diam. maj. 8 mm. ; apertura 7 mm. alta, 5 mm. lata.

Habitat : Phong-Tho (C¹ Messenger).

PTEROCYCLUS PRESTONI NOV. sp.

Testa solida, depresso-subdiscoidea, parum nitens, latissime umbilicata. Spira vix prominula. Anfr. 5 convexi, sutura sat profunde impressa juncti : primi leves, ceteri plicis incrementi obliquis, tenuibus confertisque ornati. Anfr. ultimus molliter descendens et antice valde dilatatus. Apertura obliqua et circularis. Peristoma duplicatum, parum incrassatum, fere continuum : superne tantum a canale angusto semitubulare sat profundo adnatoque emarginatum. Operculum normale.

Color, sub epidermide fusco-virescente, griseus. Peristoma albidum.

Altit. 16, diam. maj. 30, min. 23 mm.; aperturae diam. 12 mm.

Habitat : Binh-Lu (C^l Messenger).

Var. *depicta*

Minor flammulis fulguratis fuscis parum conspicuis ac vitta transversa nigrescente in medio anfr. ultimi depicta.

CYCLOPHORUS IMPLICATUS nov. sp,

Testa solida, late ac pervie umbilicata, turbinato depressa. Spira parum elata, apice acutiusculo. Anfr. 5 convexi, rapide crescentes, sutura impressa juncti, plicis incrementi debilibus, irregularibus ac striis transversis tenuissimis, sub lente valido tantum conspicuis, ornati. Anfr. ultimus paululum dilatatus, antice molliter descendens et ad peripheriam vix subangulatus. Apertura obliqua, peristoma circulare, continuum, sat anguste marginatum atque reflexum.

Color albidus, superne fere omnino fuscus : flammulis angustis fulguratisque tantum ornatus. Anfr. ultimus medio zonula alba angusta a maculis fuscis profuse interrupta et linea nigrescente quoque angusta infra comita circumdatus. Basis primum zonula fusca lata, deinde, circum umbilicum zonula altera fusca, albo canteriata ac lineolis albis utrinque delimitata, deinde iterum lineolis aliquot ex punctulis fuscis constantibus ornata ac denique in umbilico alba. Peristoma album. Operculum normale.

Altit. 27, diam. maj. 38, min. 20 mm. ; apertura 19 mm. alta, 19 mm. lata.

Habitat : Muong-Bo, Binh-Lu (C^l Messenger).

COPTOCHILUS MESSAGERI nov. sp.

Testa parum solida, nitidula, pupoidea et anguste perforata. Spira elata, superne attenuata. Anfr. 7 1/2 convexiusculi, striis incrementi arcuatis parumque conspicuis ornati. Anfr. ultimus antice descendens, basi funiculo validissimo munitus et antice paululum malleatus. Apertura circularis, verticalis, basi vix producta. Peristoma sat incrassatum, continuum, superne adnatum alibi undique sat breviter expansum atque reflexum. Operculum tenue, corneum, arctispirum planiusculum, nucleo centrali.

Color castaneus, peristoma albidum.

Altit. 23, diam. maj. 9 1/2 mm. ; aperturae diam. 7 mm.

Habitat : Lao-Kay (C^l Messenger),

COPTOCHILUS INERMIS nov. sp.

Testa parum solida, nitidula, elongata et angustissime perforata. Spira elata, turrata, apice acutiusculo. Anfr. 7 convexi, sutura impressa juncti, striis incrementi arcuatis et irregularibus ornati. Anfr. ultimus antice vix descendens, basi haud funiculatus. Apertura circularis. Peristoma superne adnatum et vix incrassatum, alibi undique breviter expansum atque reflexum. Operculum tenue, corneum, nucleo centrali prominulo.

Color fuscus, versus apicem pallidior, peristoma albidogriseum.

Altit. 17 1/2, diam. maj. 7 1/2 mm. ; aperturae diam. 6 mm.

Habitat : Tan-Doc (C^l Messenger).

DIPLOMMATINA (PALAINA) PAGODULA nov. sp.

Testa minuta, dextrorsa, tenuis, subpellucida, imperforata et elongato-turrata. Spira elata, acutiuscula. Anfr. 8 convexi,

sutura impressa juncti: primi 2 leves, convexi, ceteri lamellis variciformibus sat elevatis ac remotis ornati; 4 ultimi insupra paullo infra medium carinati et in carina spinis validis et cavis exasperati. Si testa sub lente valido observatur, striae quoque transversae numerosissimae ac undulatae detectuntur. Anfr. ultimus quam penultimus angustior, antice paululum ascendens. Apertura perobliqua et circularis. Peristoma duplicatum: internum continuum, subcirculare et breviter prominens; externum ab interno recedens, late expansum ac plurilaminatum. Columella plicam dentiformem immersamque praebet.

Color albus.

Altit. 5, diam. maj. 2 mm.; apertura, cum peristomate 2 mm. alta, 2 mm. lata.

Habitat: Ban-Lao (C¹ Messenger).

A. B. et Ph. D

Bavay, Arthur and Dautzenberg, Ph. 1908. "Molluscorum Terrestrium Tonkinorum Diagnoses." *Journal de conchyliologie* 56, 229–251.

View This Item Online: <https://www.biodiversitylibrary.org/item/55061>

Permalink: <https://www.biodiversitylibrary.org/partpdf/145335>

Holding Institution

Smithsonian Libraries and Archives

Sponsored by

Smithsonian

Copyright & Reuse

Copyright Status: Public domain. The BHL considers that this work is no longer under copyright protection.

This document was created from content at the **Biodiversity Heritage Library**, the world's largest open access digital library for biodiversity literature and archives. Visit BHL at <https://www.biodiversitylibrary.org>.